

Kulturdepartementet
Till: Ku.remissvar@regeringskansliet.se
CC: Ku.KL@regeringskansliet.se

Betänkandet Sveriges museum om Förintelsen (SOU 2020:21)

Kulturrådet har anmodats att inkomma med yttrande rörande rubricerad utredning.

Kulturrådets yttrande

Eftersom Kulturrådet inte har ett ansvar för de statliga museerna avstår myndigheten från att uttala sig om huruvida ett museum om Förintelsen bör inrättas. Kulturrådets yttrande gäller således utredningens förslag till inrättande, i det fall regeringen väljer att gå vidare med inrättande av ett museum.

Efter några inledande kommentarer följer nedan några specifika synpunkter på betänkandet.

Allmänt

Kulturrådet instämmer i huvuddelen av utredningens förslag om hur ett nytt museum kan inrättas. Således anser Kulturrådet att ett eventuellt nytt museum bör:

- Inrättas som en självständig myndighet.
- Museets inriktning vara att utveckla och förmedla kunskap och forskning om Förintelsen som historiskt skeende och lyfta fram berättelser från överlevande med anknytning till Sverige.
- Förintelsen bör behandlas i en bred historisk kontext och alla olika grupper som föll offer för förintelsen uppmärksammas.
- Samverka brett med institutioner och civilsamhälle i genomförandet av uppdraget.

Synpunkter

5. Museets inriktning och uppdrag

Kulturrådet instämmer i huvudsak i utredningens förslag. Myndigheten noterar dock att utredningen inte nämner, eller har gjort någon målgruppsanalys. Visserligen finns målgrupper i de övergripande kulturpolitiska målen, men här finns en möjlighet att precisera målgrupper vid ett beslut om att inrätta det nya museet.

Kulturrådet vill särskilt betona vikten av att ett nytt museum får tydliga uppdrag gällande uppbyggnad och förvaltning av samlingar, kunskapsuppbyggnad och förmedling av denna i form av utställningar och pedagogiskt arbete, samt forskning knuten till museets

verksamhet. Kulturrådet har dock inte någon närmare uppfattning om exakt hur forskningen bör organiseras.

Kulturrådet vill också betona vikten av att museet stödjer och samverkar med regionala och lokala museer, arkiv och bibliotek inom sitt verksamhetsområde.

Ett nytt museum bör i instruktion ges i uppdrag att i samverkan med berörda institutioner göra verksamheten tillgänglig i hela landet.

6. Verksamhetens organisation och Lokalbehov

Kulturrådet instämmer i utredningens förslag att i första hand inrätta verksamheten som en ny myndighet. Detta är sannolikt det bästa sättet att uppfylla uppdraget och uppnå de mål som den nya verksamheten bör få. Kulturrådet noterar att den vanliga organisationsformen för museimyndigheter är enrådsmyndigheten. Utredningen föreslår en styrelse med representanter för civil- och forskarsamhället. Det torde finnas förutsättningar att ge dessa grupper insyn i verksamheten även vid en enrådsmyndighet, till exempel genom forsknings- och/eller insynsråd.

Överföring av verksamhet från Forum för levande historia. Kulturrådets uppfattning är att den erfarenhet och kompetens som finns vid Forum för levande historia bör tillvaratas vid ett nytt museum, i de delar som kan bidra till genomförandet det nya museets uppdrag, inte minst på det pedagogiska området. Ett inrättande av ett museum om Förintelsen kommer att ställa krav på tydliggörande av Forum för levande historias uppdrag och verksamhet.

8.1.1 Ekonomiska förslag och uppskattade kostnader

Utan att i detalj ha granskat utredningens ekonomiska förslag och uppskattade kostnader vill Kulturrådet uttrycka att det är av yttersta vikt att staten vid tillskapandet av ett nytt museum tar ett ekonomiskt uthålligt ansvar.

Ett nytt museum kommer att ställa krav på långsiktig och uthållig finansiering från statens sida. Inte minst om en ny museibygnad ska byggas finns betydande ekonomiska osäkerheter i kalkyler osv. Kulturrådet menar därför att ett inrättande av ett nytt museum bör åtföljas av permanenta tillskott till kulturbudgeten, för att säkra uthålliga resurser, inte minst i uppbyggnadsfasen av den nya institutionen.

Ärendets beredning

Detta beslut har fattats av generaldirektör Kajsa Ravin efter föredragning av handläggare Ove Bengtsson. I beredningen av ärendet har även handläggare Bella Lawson, enhetschefen Magnus Boström och verksamhetsstrategen Ronak Robe deltagit.

På Kulturrådets vägnar

Kajsa Ravin
Generaldirektör